

Obsah

Úvod	9
------	---

Část I. Inkluze v teorii

1. Propedeutické aspekty inkluzivního vzdělávání	15
1.1 Terminologické vymezení	15
1.2 Konexe oboru speciální pedagogiky k inkluzivnímu vzdělávání	17
<i>Inkluzivní paradigma oboru speciální pedagogiky</i>	19
1.3 Inkluzivní vzdělávání – úvod do problematiky	20
<i>Segregace</i>	21
<i>Integrace</i>	23
<i>Inkluze</i>	25
2. Inkluze v multidisciplinárním kontextu	35
2.1 Modely přístupů k lidem s postižením	36
<i>Medicínský model</i>	37
<i>Funkční model postižení</i>	38
<i>Sociální model postižení</i>	38
<i>Integrované modely postižení</i>	40
2.2 Přístupy společnosti k lidem s postižením	42
<i>Zavržení a sociální vyloučení</i>	44
<i>Ekonomický a sociální problém</i>	46
<i>Tolerantní utilita</i>	46
<i>Limitovaná participace</i>	47
<i>Liberální přístup</i>	48
<i>Aktivní participace</i>	49
2.3 Filozoficko-etický vhled na inkluzi	51
<i>Problematika inkluze z pohledu filozofie výchovy</i>	52
<i>Lévinasova filozofie jako „inkluzivní smýšlení“</i>	54

	<i>Segregace</i>	55
	<i>Integrace</i>	56
	<i>Inkluze</i>	58
2.4	Problematika inkluze z pohledu lidskoprávního	60
	<i>Legislativní ukotvení v České republice</i>	63
	<i>Anglie</i>	68
	<i>Finsko</i>	69
2.5	Ekonomicko-politický náhled na aspekty inkluze	71
2.6	Měření inkluze ve školách	74
2.7	Inkluzivní vzdělávání a efekt na žáky	77
2.8	Inkluze a úspěšnost žáků	79
2.9	Postoje jako specifická kategorie	81

Část II.

Inkluze v praxi

3.	Vytváření a rozvoj inkluzivního vzdělávacího prostředí	87
3.1	Základní přístupy k utváření inkluzivního vzdělávacího prostředí	87
3.2	Strategické postupy vytváření inkluzivního prostředí škol	89
	<i>Rozvoj školy s využitím modelu managementu změny v organizaci dle Knostera</i>	90
	<i>Rozvoj inkluzivního prostředí školy podle Bootha a Ainscowa</i>	92
	<i>Model rozvoje inkluzivní školy dle Svobody, Zilchera, Morvayové a Říčana</i>	96
3.3	Tvorba strategického plánu vytváření inkluzivního prostředí školy (model podle Svobody a Zilchera, Říčana a Morvayové)	99
	<i>Analýza výchozího stavu</i>	99
	<i>Příprava školního týmu</i>	100
	<i>Školní akční tým</i>	102
	<i>Formulace vize inkluzivní školy</i>	103
	<i>Hodnocení partnerské sítě a zainteresovaných aktérů</i>	109
	<i>Tvorba samotného strategického plánu školy</i>	110
	<i>Vytyčení prioritních oblastí a cílů změn</i>	112

<i>Plánování kroků vedoucích k naplnění cílů</i>	113
<i>Příklad stanovení cílů, opatření a aktivit</i>	115
<i>Hodnocení návrhu strategického plánu</i>	120
<i>Akční plán jako realizační schéma změny</i>	123
4. Vytváření nerestriktivního prostředí ve škole	127
<i>Konkrétní příklad intervence pro vytváření nerestriktivního prostředí</i>	128
<i>Inkluzivní intervence</i>	130
<i>Shrnutí intervence</i>	133
4.1 Postavení učitele v inkluzivním vzdělávání	135
5. Inkluzivní kompetence pedagoga	137

Část III.

Inkluze ve výzkumu

6. Výzkum postojů žáků k žákům s postižením	145
6.1 Cíle výzkumu	148
6.2 Výzkumný problém, výzkumné otázky	148
6.3 Výběr výzkumného souboru	149
<i>Férová škola</i>	151
6.4 Výzkumné nástroje a procedura	152
<i>Nástroj pro měření přístupu žáků vůči osobám s postižením</i>	153
<i>Nástroj pro měření proinkluzivních kompetencí třídního učitele</i>	155
6.5 Popis zjištění	157
<i>Přítomnost žáka s postižením ve třídě</i>	164
<i>Učitel a jeho „proinkluzivní“ kompetence</i>	170
<i>Inkluzivní škola jako prediktor pozitivních postojů</i>	172
6.6 Shrnutí výsledků	175
6.7 Doporučení pro pedagogickou teorii a praxi	179
Závěr	185
Shrnutí	188

Summary	190
Zusammenfassung	192
Seznam zkratek	194
Literatura	196